

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam.

141. szám.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Egyes szám ára 4 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, november 14.

Nem kell háboru.

Ezer szorongató, fojtogató bajjal viaskodó nemzetünknek — úgy látszik — legelső sorban egy háborúra van szüksége.

Lépten-nyomon «beavatott emberek» jelennek meg és nagy titokban a fülünkbe sugják:

— A kormány tasította az államvasutak igazgatóságát, hogy tartsa vissza a vagonokat a mozgósítás céljaira... Itt is, ott is találkozunk egy jól értesült, aki diszkrétan újságolja:

— A katonai szállítókat titokban figyelmeztették, hogy legyenek elkészülve nagymérvű szállításokra... Jól informáltak már azt is tudják, hogy tartalékos tisztet utasítást kaptak a készületre... Benfentesek pedig azt beszélik, halk suttogással, hogy hadvezetőségünk Boszniában és Délmagyarországon hadilétszámra emelte a hadtesteket, sőt azt is tudni vélik, hogy a temesvári hadtest a déli határra vonult... A mozgósítás híre, a háboru réme itt bujkál, settenkedik körülöttünk és mindnyájunkat emésztő aggodalomba, lázas izgalomba dönt.

Ma még csak beszélnek egy háboru lehetőségéről, lehet azonban, hogy hainap már megtörténik ez a szörnyű lépés és kitör egy beláthatatlan veszedelmeket rejtő háboru.

A józan ész megdöbben attól a borzalmas és kétségbeesítő perspektívától, melyet egy háboru lehetősége tár elénk. Az ország belső viszonyai és külpolitikánk mai helyzete fenyegetőleg riaszt vissza a háborutól, mely végromlásunk előidézője lenne. A diplomácia azonban se nem lát, se nem hall. Ez a bárgyúságról már számtalanszor tanúságot tett magán-tesztület halad előre a magaróvidítással és dilettánságával kijelölt utján és fátumszerűen viszi

magával a nemzetet a pusztulásba, a megsemmisülésbe.

Nem lehet elégszer és eléggé angosztalni, mily kétségbeesítő a belső viszonyaink. Fuldoklunk a nyomorban. Reménytelen életünket napról-napra a bizonytalanság borzongásai tengetjük. Kereskedelmünket a pénzválság általános katasztrófával fenyegeti. Gazdasági életünk holtpontra jutott. És ebben a válságos időben, midőn a nemzet minden egyes tagjának egyöntetűen össze kellene fogni a tömegesen ránk zúduló veszedelmek elhárítására, midőn vállelve kellene küzdeni ezer és ezer nyomorúság, számlálhatatlan csapás ellen, — gyűlölködés, pártokra szakadás fenyegeti bukással nemzeti létünket. A nemzet sorsát egy hatalmi klikk intézi és anyomorúságok valóságos áradatát zúdítja a halálra sanyargatott nemzet nyakára. A nemzet igazi képviselői pedig szuronyos brutalitással kizüvetve a parlamentből, tüntethetnek, tiltakozhatnak a törvénytelen ségek ellen, mindliába... Nagyobb korrupció, demoralizáció dühöng ebben az országban, mint amilyen szemünk látására megásta Törökország sírját.

Ezeknek a sorvasztó, belső mizériáknak magukban is elegendőknek kellene lenniük, hogy a háboru gondolatát még azokból az eltompult, hatalomtól kötyagos fejekből is kiűzze, melyek a külvilágtól elüggönyözött drapériás szobákban szónoktantszikus élmokat diadalmas hadjáratokról. De a külpolitikának is a legteljesebb nyugalmat parancsolja. Nyolc héttel ezelőtt még diplomáciánk is azt hangostatta: Státuskvó! Státuskvó! — zengte diplomáciai kórusunk, ami azt jelentette, hogy nem akarjuk a balkán-térképet megváltoztatni, mert a Balkánon nin-

csenek hatalmi aspirációink. Amde nyolc hét — ugylátszik — roppant nagy idő Nyolc hét alatt minden megváltozott, feledékeny diplomáciánk a státuskvó szép szavát stilszerűen lefejtette és ma már ott tartunk, hogy Albánia nélkül nem tudunk élni. Albánia függetlensége kell nekünk, mint egy falat kenyér — zengi a diplomata kórusa. Szerbia ne merjen Albániához nyulni, mert fegyvereinkkel gyűlik meg a baja, — ez a jelszó. Ugyanis Szerbiának nem szabad tengerhez jutni — magyarazza bölcs diplomáciánk, — mert akkor elveszítjük a Balkán-piacot. Ez végtelenül hamis okoskodás! Hát azt hiszik ezek a diplomata urak, hogy ha fegyveres erővel sikerülne Szerbiát kiűzni Albániából, — ami éppen nem valószínű — a szerbek fenntartanák a monarchiával a gazdasági összeköttetést? Hát lehet valakit erőszakkal és háboruval védelemre kényszeríteni?

A Balkánon egy életerős, fiatal hatalom támadt. A monarchiának egyedüli feiadata csak az lehet, hogy az őt körülvevő balkáni államokkal a legjobb viszonyt tartsa fenn. Iggyekezünk kapcsolatot teremteni, szervezünk gazdasági összeköttetést vele és terjesszük a kulturánkat nálok. Ez és csakis ez lehet az egyetlen módja annak, hogy biztosítsuk fennmaradásunkat az új hatalmassággal szemben, mely mögött fél Európa áll védőül.

Ennek az esztelen veszes tervnek nem szabad megvalósulnia. Légies, osztrák ábrándokér: nem szabad százezer és százezer magyar vért elpazarolni. Háborut csak olyan nemzet viselhet, melynek céljai vannak a vérontással.

A végzetlenséggel fenyegető háboru ellen egyhangulag tiltakozik a közvélemény. Béke kell ennek az országnak, nyugalom, hogy végig ktheverhesse azokat a győtrő csapásokat, melyek egyis pusztulással fenyegetik nemzeti létünket.

Soha nagyobb veszedelemben nem forogtunk. Most össze kell fogjunk és minden erőnk kifejtésével érvényre kell juttatni tiltakozásunkat. Agitálni kell, fel kell nyitni a vak szemeket és rá kell mutatni az elnyelésel fenyegető érvényre.

Mi minden magyarnak csak az lehet emberi és hazafias kötelessége, hogy iggyekezük tiltakozását saját hatáskörében érvényre juttatni és ez által részt venni egy oly veszélynek meggátlásában, mely mindnyájunkat a legdicstelenebb megsemmisülésbe iggyekezük taszítani.

Ferenc Ferdinánd királyi herceg november 22-ikén találkozik Viomos császárral, Magától értetődik, hogy a német császár és a magyar trónörökös behatóan fogják tárgyalni a politikai helyzetet, amey azonban új megállapodásokra nem ad okot, mert a hármasszövetségi államok miniszterei kölcsönös látogatásaik alkalmával a háboruval összefüggő kérdéseket tárgyalták és álláspontjukat kifejezték.

DanevSztóján a szobranje elnöke

Danev küldetése

ma délután két órakor szállóbej lakásán fogadta gróf Berchtold közös külügyminiszter látogatását. A délután folyamán látogatást tett Danev egnöknél gróf Vickenburg Márk külügyi osztályfőnök, a ki a szobranje egnökével másfél óras tanácskozást folytatott. Danev elnök ma éjszaka a bolgár főhadiszállásra Sztara-Zagorába utazott.

A francia sajtó Danev budapesti missziójában, anélkül, hogy ennek a misszióknak lényegéről és karakteréről tisztában volna, elsőrendű fontosságú politikai eseményt lát s abban a körülményben, hogy Ferdinánd király dízajmi emberét Budapestre küldte, biztató jelet vélt felismerni arra nézve, hogy az Ausztria és Magyarország és Szerbia között fennálló differenciákat sikerülni fog békésen elintézni.

Butorok legelőnyösebben a **Csapó- és Piac-utca sarkon** levő **Butorcsarnokban** szerzettök be.

Az őszi idény beálltával ajánljuk **Szabó Miklós**

férfi-, fiu- és gyermekruhagyárházát **Debreczen Piac-utca 19.** (az Alföldi tak. szemben), hol az összes őszi férfi- és fiuruhák, felöltők, raglánok, télikabátok stb. stb. a legfinomabb és legjobb minőségben a legolcsóbb szabott árak mellett szerzettök be. **Telefon 10-64.**

Magyar műveltség.

Művelt magyarság: ez az eszmény az, mely felé a modern idők magyar kulturpolitikájának törekedni kell. — Művelt magyarság — hát program-pontul kell ezt kitűzni, hát a magyar társadalom talán műveletlen? Sajnos, ha elfogulatlan kritikát akarunk mondani, nem tehetjük ezt más-ként, mint annak a szomorú ténynek a konstatálásával, hogy műveltség dolgában a magyar társadalomnak még az ugynevezett előkelő rétegei is sok-sok kívánni valót hagynak fenn.

Gondolkodjunk el csak kissé erről a dolgról. Minden nyilvánul egy magyar «képzett» embernek a műveltsége, mely forrásból meritheti azokat a szellemi értékeket, melyek a valóban kulturált lelkek lelki podgyászát kell, hogy alkossák az életen keresztül tartó nagy utazásban? Megdöbbenve kell leszögeznünk, hogy nálunk eddig a középiskola volt csaknem egyetlen nyugtatója a műveltség kincsének, mert a többi lehető forrásokból a magyar temperamentum nem szívesen merítget. Jól megírt, népszerű tudományos irodalmunk most van kialakulóban, jó könyvek tehát nem igen állottak a művelődni kívánók rendelkezésére, ami kevés és értékes pedig mégis volt ezen a téren, kiaknázatlan bányá maradt, mert a műközségünk híres rosszkönyv-olvasó. Képzőművészeti műveltséget edő okos és gazdaságos kézikönyvünk például a nyolcvanas évek óta csaknem mindmáig az egyetlen Pastener-féle munka volt, de a részvételenség mián sohasem érthette meg a kis példányszámban kinyomatott mű a második kiadást. S ha a most felvirágzó népszerű és olcsó tudományos-irodalom termékeit nézzük, álmell-odva vesszük észre, hogy szociális és szabadgondolkodó körök kezében van csaknem az egész propaganda, ami — félre ne értsünk — egyáltalán nem hiba, de minden-esetre élesen vall rá arra, hogy ugynevezett nemzeti műveltséget, nemzeti eszmével áthatott kulturpolitikát köveini akaró faktoraink, akik a fentjelzett irányoknak többé-kevésbé ellenségei, turáni lustaságu közönyrel kezelik a nemzeti műveltség dolgát. Így esik meg aztán, hogy egy-egy szervezett munkás műveltsége többet érnet akár egy országgyűlési nagyságunk ugynevezett műveltségénél is.

Művelt magyarság! — bizony nem felesleges program-pontja ez a jövő-dőnek. A magyar társadalom egész irázisos «általános műveltségét» a középiskola természetszerűen szűk medrű forrásaiból nyerte, az egyetemeken egyoldalú szaktudományokban kopott le az érteke a műveltség egyéb nyilvánulásai iránt s némi taimi szellemi kincset legfeljebb a hírlapok felületes innen-onnan rovataiból szedett föl. Valaki, aki nálunk minden szellemi mozgalom nemesítő áramában megfürdött, aki minden, műveltséget feltételező kérdésben okosan tud megszólalni, — unikum s szellemi értékeit többnyire az autodidaxis és a világjárás nehéz vagy költséges eszközeivel szerezte meg.

Gondoljunk csak például a most folyó balkáni háborúra, melynek eseményei és következményei kétségkívül életbevágó fontosságúak a mi államunk életére, gazdasági relációjára, politikai jövőjére, de az egyesek közül is akárhányunk az üzletére, relációira Mit látunk? Mit az irigyelt külföldön akárhány egyszerű kereskedő vagy iparos van, aki a balkáni helyzete, fázisait jól tudja mérlegelni, nálunk az ugynevezett előkelőbb műveltségű körökben is a kávéházi elmefuttatások dilettantizmusa terjeszti a legzavarosabb bizonytalanságokat. Ezt a műveltség-hiány teszi. Mit tudunk a Balkán viszonyairól, földrajzról, kérdéseiről a háboru előtt? Ugyebár a legtöbben alig valamit s csak a hírlapok zagyva távirathalmazai tettek bennünket egyszerűen kávéházi Balkán-amatőrökké?

Sajnos, minden téren ilyen hézagos és felületes a magyar általános műveltség. Irodalmi, művészeti kérdéseken csakugy, mint akár a híres magyar politikában, melyhez minden pártmber lármésán, temperamentumosan, kész hozzászólni, de amelyből, a kortesbeszédnek száraz csepűjén túl alig van némi igazán tudományos, történelmi anyag-készlet a tudásban.

**Ügyes, megbízható
fiatalember üzletszer-
zésre magas jutalékkal
azonnal felvételik.**

Az új jövedelemadó.

**Uj csavar az
adóprésben.**

A hivatalos lap közli a pénzügy-miniszter utasítását a jövedelemadóról szóló törvény végrehajtása tárgyát. Ez a törvény (1909: X. t.-c) adórendszerünkbe egy egészen új adót illeszt be, a részán személyes jellegű jövedelemadót, mely a polgároknak bármely forrásból eredő és már egyszer megadózott jövedelmét adó alá vonja. Ez az új adó azonban még a létminimumot és a progresszivitást is meghonosítja adózásunkban, amennyiben a 800 koronás jövedelmet adómentes létminimumnak deklarálja és adókulcsot progresszive, vagyis az adóalap emelkedéséhez képest mind nagyobbodóan állapítja meg. Az adózás igazságosságát más tekintetben is megközelíteni iparkodik az új jövedelemadó. Megszűnteti ugyanis a külföldi magyar títusát, aki magyarországi jövedelmét a külföldön költi el, anélkül, hogy sejt országának belőle haszná lehete. A törvény ugyanis kimondja, hogy Magyarország területéről származó összes jövedelmei után a külföldön lakó magyarok is jövedelemadót fizetnek. Eddig csak a föld- és a házadó terhelte ezeket a külföldi magyarokat. A külföldi állampolgár is összes jövedelme után jövedelemadót fizet, ha legalább egy évig egyfolytában Magyarországon lakik. A létminimumot csak természetes személyek élvezik, jogi személyek: társaságok, egyletek, alapítványok a 800 koronán aluli jövedelmük után is fizetnek jövedelemadót, sőt a törvényhatóságok és községek is, valamint az egyházak és vallásfelekezetek egyházi szervezetei és az egyházköz-ségek is.

A kincstár roppant komolyan és szigoruan veszi mindennemű jövedelem megadóztatását és ezért a jövedelemhez hozzászámítja az adózóval közös háztartásban élő családtagok jövedelmét is. Ellenben humánus és szociális gondoskodást árul el a törvény azzal, hogy az adóterhel mérsékletét megengedi több gyermekes családfeenntartóknál. Ugyanis, a mennyiben az összjövedelem nem haladja meg a 800 koronát, két vagy három családtag után egy fokozattal, négy vagy több családtagnál két fokozattal mérsékli az adóalapot.

Az adókulcs progressziva van megállapítva 800 korona adóalaptól kezdődőleg 116.000 K adóalapig 0,6 százaléktól 4,8 százalékgig, 120.000 koronán felül 5 százalék az adó kulcsa. Az adó kivetése vallomás alapján történik és aki elmulasztja vallomását beadni, 10.000 koronánál kisebb adóalap után adójának 4 százalékát fizeti büntetési pótlékul. Ez a pótlék abban az esetben, ha az adózó vallomását felhívás ellenére be nem adja, 4 százalék, illetve 10—20 százalék. Az új jövedelemadó január hó 1-én lép életbe. Az adózó polgárságra nézve az új adó nem kétségtelenül új terhet fog jelenteni.

A városi törvény.

Tisztviselők fizetése.

A városi törvény keretében a tisztviselők fizetésével szandékozik foglalkozni a városok országos kongresszusa, amelynek elnöksége nevében Bérczy István budapesti polgármester a következő levelet intézte a debreczeni polgármesterhez:

A városok fejlesztésére vonatkozó törvény végrehajtása során mind sürűbben merülnek föl oly vitás kérdések, amelyeknek tisztázása elkerülhetetlenül szükséges már csak azért is, mert értesülésünk szerint a belügy-miniszter végrehajtási utasítást kiadni nem szandékozik. Ezenkívül a törvény végrehajtása nagy akadályokba ütközik onból az okból is, mert ez az államségely elégtelensége miatt a személyzeti kiadások rendkívüli emelkedését s így a városok nagy megterhelését vonja maga után. A magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága december 9-én tartandó ülésén foglalkozni kíván a nehézségek elhárításának a kérdésével s e tárgyban előterjesztést kíván tenni a belügy-miniszter urhoz. E célból szükséges, hogy minden város közölje a kongresszus elnökével a hivatkozott törvény hiányos, helytelen, valamint a vitára alkalmas adó rendelkezéseire vonatkozó észrevételeit. Továbbá közölje, hogy a törvénynek a tisztviselők illetményeinek (fizetés, lakbér, családi pótlék) a rendezésére vonatkozó végrehajtása esetén előálló jövő évi szükséglet mily összeggel haladja meg a város folyó évi államségely összegét?

Arra kérjük tehát a t. Polgármester urat, hogy az adatokat mindkét irányban lehetőleg nyolc nap alatt szíveskedjék velünk közölni, hogy azok a december hó 9-ikén tartandó állandó bizottsági ülésrefel-dolgozhatók legyenek.
A kívánt adatokat a polgármester megküldi.

Vizvezeték, Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15.

Magas, világos pinczehelyiség (souterrain)
műhelynek vagy raktárnak Darabos-u. 7. azonnal kiadó.

esatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivételben, jótállás mellett — Tervrajtot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

Háborus készülődés

A katonák a Balkán térképét tanulmányozzák.

Nap-nap után egyre súlyosabb jelentőségű hírek érkeznek a balkáni harcterről. Az egyesült balkáni államok már ahhoz a rendkívüli fontos forduléhoz vitték a törökök elleni háborút, hogy Törökországnak immár Konstantinápoly védelméért kell küzdeni az ellenséges seregekkel.

Most már diplomáciai körökben is az a nézet domborodott ki, hogy a mozlim eszláma hanyatlóban van, jól lehet, hogy az európai nagyhatalmak rokonszenve Törökország részén la- viroz

Mindazáltal senki sem tudja kiszámítani előre, hogy miképpen fog kialakulni a balkáni háború végkifejlése, éppen azért résen vannak a balkáni érdekelt nagyhatalmak, s így Ausztria-Magyarország is.

Mi sem bizonyítja jobban a levantei vizekre kiküldött hadihajók mellett azt, hogy Ausztria-Magyarország érdekeit komoly veszedelem fenyegeti a Balkánon, mint az a szenzációs körülmény, amiről alkalmi tudósítónk értesít és mit csakis fenn- tartással közlünk, hogy a helyi kaszárnyákban is lázasan folynak a háborus előkészületek szigorú disz- kreció mellett.

A kaszárnyák előadó termeiben ugyanis már nap-nap mellett szorgos

tanítás, oktatás folyik. A termék falain a Balkán és az orosz-lengyel határ katonai térképei függnek. Ezeket magyarázzák a tisztek az al- tiszteknek.

A térkép tanítása oly szorgosan, oly intenzív módon történik, hogy már csaknem minden altiszt biztos tájékozódással igazodik el a tér- képen.

Fentartással közöljük azt az értes- sülésünket is, hogy a közeli napok- ban, talán már holnap, holnapután a tisztek a ruhatárakban komiszruhá- tagnak magukra próbálni.

Az a szokás ugyanis, hogy a tisz- tek is, mint a legénység, komiszru- hában mennek a harctérre. Persze ezekre is felvarrják a tiszti jelvé- nyeket, mielőtt magukra öltik a tisztek. Ezért fognak most próbát tartani a ruhatárban levő komiszru- hák között és kiválasztják minden testnek a megfelelőt.

Igen érdekes esemény ez, annál iss- inkább, meri még katonák sem emlé- keznek arra, hogy ilyen dolog tör- tént volna a helyi kaszárnyákban.

Mindezek a körülmények arra val- lanak, hogy a balkáni háború hul- lámái komoly aggodalmat keltettek a Monarchiában.

Amit a törvény elfelejtett.

A magyar bíróságoknak egyik leg- fontosabb dolga az, hogy a gyakor- latban pótolják azt, amit a törvény elfelejtett elintézni. Valami hihetle- len és laikus ember előtt elképzelhe- tetlen az a mód, ahogy Magyaror- szágon a jogrend összeférelődik. A magánjogi jogrendet értjük elsősor- ban ezalatt, mert minden egyébre még van törvényünk. Némelyik törvény már öreg már elavult, de mégis csak törvény, ha hibás is hol ebben, hol abban a dologban, legalább jogbizo- nyosságot ad, az ember tudja, mit lehet, mit nem lehet, tudja azt, hogy az egyik, vagy másik cselekvés- nek milyen hatása, milyen következe- se lesz.

A magánjogok terén azonban a legvegyesebb részekből kell össze- szőni a törvény hálóját: új törvé- nyek és sok száz éves törvények, amelyeket elfelejtettek hatályon kívül helyezni, szokásjog és bírói gyakor- lat, a táblák döntvényei, a Kuria döntvényei, azután az ugynevezett or- szágbírói értekezlet határozatai, a három askönyv és az osztrák polgári törvénykönyv. Emellett mindez a sok forrás nem is mindenütt érvényes, hanem az egyik Erdélyben, a másik a szoros értelemben vett Magyaror- szágon és így tovább.

A magánjogi bírónak tehát min- denrapi kenyeré a jogalkalmazás mellett a jogalkotás. Nehogy azonban azt higgyük, hogy a többi törvénye- ket alkalmazó bíró is nem szorul arra, hogy a törvényeket alkalmazás közben egy kissé revideálja és ameny- nyiben módja van rá, azoknak az egyik, vagy a másik paragrafusán csavarjon egyet, hogy az új alkal- mazásban ujszint, új igazságot nyer- jen az a törvény és ezzel pótoltas- sák az a mulasztás, amit a törvény- alkotó elkövetett. A debreczeni tör- vénszék egy büntető ügyben hozott ítélete gyönyörű példája a bíró jogal- kotó és a törvény mulasztásait pótló munkájának.

A magyar törvénykönyv a nő és férfi viszonyában, leszámítva a na- gyon is kirívó eseteket, ugyszólván megfelelkezett azoknak a javaknak a védelmére, amelyek pénzértékben ki- nem fejezhetők.

A törvény például módot ad arra, hogy az ejjegyzés fölbontása esetén ártatlan fél követelje a másik féltől azoknak a kiadásoknak a megtéríté- sét, amelyeket a jegyesség-okából ke- lett megtennie, a menyasszonynak jo- gában áll, az hogy a vőlegénynek aki az oltárnál cserben hagyta, meg- fizettesse a menyasszonyi ruhája, az arra, hogy visszakövetelje a neki adott ajándékokat, joga van arra, hogy föl- számítsa mindazoknak a vacsoráknak az árát, amelyeket a vőlegény az ő házuknál, mint vőlegény elfogyasz- tott, de sem magánjogi, sem bünt- tetőjogi igényei nincsenek abból ki- folyólag, hogy az a férfi, az adott szavát megszegte, sem büntetés, sem kártérítés nem jár azért hogy an- nak a szegény nőnek a szívét ősz- szeszuzta, hogy a hűtét kizsákmányol- ta, sőt talán még azért sem jár sem kártérítés, sem büntetés, hogy annak a nőnek a bizalmát kizsákmányolta és a becsületét is megrabolta.

A debreceni törvénszék előtt ép- pen ilyen eset fordult meg a minap,

egy ifjú (bíró) volt szó, aki miután éveken át úgy szerepelt egy özvegy asszony házában, mint az özvegyas- szony leányának a vőlegénye, az asz- szonytól; a lánytól pénzeket is ka- pott; a lánnyal a kötető házasság ígéretével viszonyt kezdett, aztán a szegény asszonyokat cserben hagyva feleségül vett egy gazdag lányt. A debreceni törvénszék szigorúan el- bánt ezzel az ifjú ural: miután a nő törvényünk nem ismeri a házasa- gi ígéret megszegését, a bíró egy- szerűen ráhuzta az esetre a család- ról szóló szakaszt és a capodár te- gényt elítélte két heti fogházra és öt- ven korona kártérítésre. Az ügyész keveselte ezt a büntetést és semmi- ségi panaszt jelentett be.

A mérték, különösen a kártérítés mértéke szempontjából még lehet vi- tatkozni a dolog fölött, a mi szem- pontunkból azonban nem az a fon- tos többé, hanem az, hogy magát az ívet kimondotta a bíróság, most már van szakasz arra, hogy ha meg kell fogni egy lelketlen házassági sze- delgőt, nem lehet sarkos csizmáva' egyszerűen végig gázolni a leány- szíveken, és a leánybecsületeken, mert a bíró számon tudja kérni és meg- tudja büntetni.

Szeretnők, ha ez az ítélet nem ma- radna érdekes és rokonszenves un- kum, hanem meggy új bírói gyakorlat- nak lenne az első és tetszetős csi- rája.

Vigyázzunk

a könyöradomány gyűjtőkre

A könyöradománygyűjtés és há- zálás mindig, de különösen az őszi hónapokban nagy. Éppen ezért a vá- ros közönségét az ide vonatkozó szabályokról az alábbiakban tájé- koztatjuk.

Könyöradománygyűjtésre az egész ország területére csak a belügyminisz- ter adhat engedélyt. A gyűjtő tartozik jelentkezni egyes városokban előbb a rendőrségen, ahol bizonyítványai- nak megtekintése és személyazonos- ságának megállapítása után bejegy- zik könyvébe, hogy mennyi ideig gyűjthet a városban.

A házalásra, vagy valamilyen áru- nak házról-házra való árusítására a polgármester adhat engedélyt, mely esetben a polgármesteri pecsét és aláírás szolgál igazolásul.

Ha a könyöradománygyűjtő a rend- őrség, vagy a polgármester engedé- lyét felmutatni nem tudja, átadandó a rendőrségnek.

Művészi, irodalmi dolgokra előfize- tés és aláírásgyűjtés korlátlanul enge- délyezhető, csupán a pénzt nem sza- bad előre felvenni.

Azért fontos ezeket tudni, mert a közbiztonságra veszélyes emberek igen gyakran lopják be magukat egyes lakosokba könyöradománygyű- jtés, vagy házalás ürügge alatt.

Makulaturapapiros olcsón kapható a kiadó- hivatalban.

Filléereket

nem adnak vissza a vasuti pénztáraknál.

Törvény és rendeletek írják elő, hogy a magyar korona országában a koronaártekben való számítás köte- lező. Ennek a valutának legkisebb egysége pedig a fillér. Akármilyen kis pénz is a fillér, de törvényes fizetési eszköz, amelyet el kell fogadni. Panasz is volt már régeb- ben amiatt, hogy nincs elegendő filléres a forgalomban s akkor az ál- lami pénzverőben ebből a kis pénz- éremből sok százezer darabmal töb- bet vertek. Most már van filléres elég számmal. Am az történik állandóan a vasuti pénztáraknál, hogy fillért sem el nem fogadnak, sem vissza adnak. Az utasoknak idegesen kiáltja oda a pénztáros-kisasszony:

— Fillérrel nem bajlódhatunk!

S ha például nyolcvanöt fillért le- olvasnak neki, a filléres helyett két- fillérest kér. Ha meg a jegy ára, mond- juk, nyolcvanöt fillér és a pénztár- nak nyolcvanöt fillért fizetnek, az egy

fillért nem adja vissza. Ha az utas bátorodik ennek okáról kérdezős- ködni, akkor talán még azt is kije- lentik neki, hogy a filléresekkel azért nem bajlódnak, mert a személyszáll- tásra a vasut eleget ráfizet.

Pedig az utasnak semmi köze sincs ahhoz, hogy a vasut mennyit fizet rá a szállításra, hanem jogosan megkövetelheti azt, hogy a jegyért csupán annyit követeljenek, ameny- nyi az előirt, pontos ára. Ha a vasut ráfizet, akkor adjanak kevesebb irgyenjegyet a kegyemes és méltósá- gos nagy uraknak. Különben is a pénztáros kisasszonyok, vagy urak ne foglalkozzanak vasutgazdasági kérdé- sekkel, hanem kasszálják be pontos- san a jegyek árát és fizessek vissza pontosan, ami vissza jár.

Amennyiben csakugyan volna oly rendelet, amely a pénztárosoknak elő- írja, hogy filléreseket ne fogadjanak el és vissza ne adjanak, az a leg- nagyobb mértékben igazságtalan vol- na. Mi inkább vagyunk hajlandók föltételezni azt, hogy egyes pénz- tárosok csupa kényelemszeretből nem akarnak «bajlódni» a filléresek- kel. Pedig csak bajlódjanak! Az ál- lam megköveteli, hogy mindenki a fillérekig megfizesse, amivel neki tar- tozik, feleljenek meg a polgárokkal szemben is a kötelezettségüknek a közintézmények is. Ebben a drága világban a filléres is akkora pénz, hogy a dolog jogi oldalától eltekint- ve, igazán érdemes érte és vele «baj- lódni»

SZÍNHÁZ.

1912. november 13-án, szerdán, C) bérletben:

LEANYVÁSAR.

Operette 3 felvonásban.

Személyek:

Harrison Jack — Székely Gyula.
Harrisonné — H. Serfőzi Etel.
Lucy, leányuk — Zilahyné S. Vilma.
Gróf Rottenberg — Kassay Károly.
Fritz, fia — Máthé Gyula.
Miggles Tom — Falussy István.
Korcsmáros — L. Farkas Pál.
Hajóskapitány — Szászhalmy Gy.
Lelkész — Láng Lajos.
Bessy, szobaleány — Borbély Lili.
Bengaline — Papp Dezső.
Mister Dugoo — Perényi József.
Mister Crockvel — Kőszeghy K.

Heti műsor:

Csütörtökön: Ostrom, színmű. A) bérlet. Ujdonság.
Pénteken: Ostrom, színmű. B) bérlet. Szombaton: Tengerész Kató, operett. Ujdonság. Bérletszűnet.
Vasárnap délután mérsékelt helyekkel: Taifun, színmű.
Vasárnap este kisbérletben: Tengerész Kató operett.

SZÍNHÁZI HIREK.

Az ostrom. Tekintettel arra az óriási érdeklődésre, mely az «Ostrom» színmű iránt mutatkozik, az igazgató úgy határozott, hogy a «Tengerész Kató» operett ujdonság bemutatóját vasárnap, 1. hó 17-re halasztja. Így «Az ostrom» háromszor egymásután kerül színre és pedig: Csütörtökön A) bérletben, pénteken B) bérletben és szombaton C) bérletben.

Tengerész Kató operett-ujdonság a fenti okoknál fogva vasárnap este kerül bemutatásra. Az operett szövegét Buchbinder Bernát, míg a zenéjét Fernó György írta. A főszerepek a következők: Kátó — Borbély Lili, Lujza — Tordai, Teréz — Aranyossy, Radák — Falussy, di. Kazár — Kassay, Szepi — Máthé, Tenessi baró — Solti, Kádas — Székely, Váci — Farkas Pál, Kopp — Szászhalmy, Sági — Kiss Imre Sándor. Az operett részben új díszletekkel és jelmezekkel kerül színre.

Legujabb.

Saját tudósítónktól.

Békés remények

Budapestről jelentik: A mai nap híreiben a békés remények dominálnak. Londonból és Párisból érkező jelentések szerint a nagyhatalmak nem szeretnék, ha egy európai háború akérikülne a dolog.

Pasics békit.

Belgrádból jelentik: Pacics ma ide érkezett Úszkúbból és mindent elkövet, hogy a Monarchia elleni ellen-szenves hangulatot mérsékelje. Belgrád ma sokkal nyugodtabb volt, mint a közelmúlt napokban. Remélhető, hogy Szerbia és a Monarchia közötti békés megoldásnak mi sem fog az útjában állani.

Oroszország meghátrál.

Pétervárról jelentik: Sassanov kijelentette, hogy Oroszország csakis a béke határain belül támogatja Szerbiát, de háborús bonyodalmakba Oroszország Szerbiáért nem bocsátkozhatik.

A hármas szövetség.

Bécsből jelentik: Olaszország szilárdul áll a Monarchia álláspontja mellett a balkáni kérdésben, ellenben Németország még nem fejtette ki álláspontját. Valószínű, hogy Németország állásfoglalása a trónörökösberlini tartózkodása alatt fog tisztázódni.

Iskolákból kórház

Szabadkáról jelentik: Az iskolák igazgatóihoz bizalmas rendelet érkezett, hogy az iskolák minden órában átalakíthatók legyenek kórházakká.

A trónörökös Bécsben.

Bécsből jelentik: A trónörökös ma reggel ideérkezett.

A végső harc.

Konstantinápolyból jelentik: Csataidzsánál kezdetét vette a végső küzdelem. Az ottomán seregek nagy bátorságot mutatnak. A bolgerek óvatosan nyomulnak előre. A török sereg rosztovi szárnya offenzívába lépett. A csapatok teljes erővel való összecsúszása csak órák kérdése.

Berchtold Bécsben.

Bécsből jelentik: Berchtold külügyminiszter ma Bécsbe érkezett, hogy tárgyaljon a nagykövetekkel.

Konstantinápolyban.

Konstantinápolyból jelentik: A város lakossága utolsó harcra készül. — Mintegy 60.000 menekült van most összesen a városban. A lakosság még lehetőségen nyugodt. Az ázsiai kolera terjedésének gátat igyekeznek vetni.

Az ellenzék.

Budapestről jelentik: Az ellenzék holnap délután 5 órakor tanácskozássra gyűl össze a Royal nagytermében.

A delegáció kirándulása.

Budapestről jelentik: A delegáció tagjai ma Hajmáskérre rándultak ki a tüzéségi felszerelések megtekintésére. Holnap délután a külügyi albizottság, ma pedig a pénzügyi bizottság tart ülést.

25-ike előtt.

Budapestről jelentik: 25-ikére hívják össze a magyar «képviselőházat.» Az üléseken a költségvetést fogják tárgyalni. Ugyanekkor kerül a Ház elé a választójogi javaslat is.

Törökország fegyverszünetet kér.

Konstantinápolyból jelentik: Törökország Bulgáriától közvetlenül fegyverszünetet fog kérni.

Albán védelem.

Cettinéből jelentik: Az albánok megtámadták a montenegrói csapatokat. Az albánok el vannak rá készülve, hogy körömszakadtáig védik magukat a balkáni szövetség ellen.

HIREK.

Rákosi Jenő hetven éves.

Amikor azt mondjuk valakiről: ma lett hetven éves, megszoktuk, hogy mindenki így feleljen rá: bizony, bizony, vagy: mulik az idő, esetleg szép kor!... De a hetven esztendő bejelenése mindig bizonyos reználtságot vált ki azokból, akik hetven év elmúltát veszik tudomásul.

Amikor legelőször megírták, hogy Rákosi Jenő hetven éves, mindenki azt mondta rá: lehetetlen! Mondta pedig ezt mindenki őszinte csodálkozással. S akik akik szerencsések Rákosi Jenő személyesen ismerni, azok különösképpen lehetetlennek tartják ezt a hetven esztendőt. Nemcsak a fiatalos külső a temperamentumos mozgékonyaság miatt, hanem azért is

— mert soha az embernek eszébe nem jutott Rákosi Jenőt látva, hallgatva vagy veje beszélve arra gondolni: vajjon hány éves is lehet? — Mindenki, aki a Rákosi Jenő fehér hajszálait látta, nem a korára gondolt, amint hogy Rákositól a kor tulajdonképpen nem fizikai, vagy lelki dispoziációt jelent, hanem egy bizonyos munkamennyiséget.

Ezzel a munkamennyiséggel aztán már ennek az országnak minden embere tisztában van. Hiszen Rákosi Jenő egyik jelentős része az ország szellemi életének, a speciálisan magyar szellemi élet pedig hosszú szünet után egyenesen a Rákosi Jenő szereplésével kezdődik. Az ő életének iránytűje csak egy irányt jelez: a magyarságot. S ment legyen ő északnak, vagy délnek, mindig csak a magyarságért ment arra.

Ha a politika vizén evezett, hajóját a magyarság érdekei irányították, ezt tette, mint újságíró is, ez szabta meg az ő kulturális munkázkodását is és — amint legelőször kejl Rákosi Jenőnél említeni — az író, a költő, a klasszikus magyar Rákosi is ezt az irányt követte. És benne van-e az ok, vagy az iránytűje volt-e olyan pompás, — bizonyos, hogy Rákosi Jenő a magánútján gyönyörű eredményeket ért el. Neve jelszó lett a sok zavaros, ártalmas jelszó között; — jelszava mindannak, ami értelmesen magyar, ami lényege a nemzet, a magyar nyelv s a magyarság fenmaradásának.

Ennyit jelent ez a hetven esztendő Rákosi Jenőnél.

A többivel — hogy ez a hetven esztendő mennyi dolgot fog majd a magyar irodalomtörténetnek, a magyar művelődéstörténetnek, a magyar publicisztika történetirójának, Rákosi keveset törődik.

Annigra keveset, hogy szinte tudomásul sem veszi, mintha ő már adott volna dogot ezeknek. S éppen úgy dolgozik tovább, mint aki csak most kezdül beírni nevét a halhatatlanság könyveibe.

Őszinte közóháj és igazi hűbérdek, hogy ez a munkája minél tovább tartson.

— **Ujra emelik a kamatlábat.** Teljesen megbízható forrásból azt a megröszbentő értesítést kaptuk, hogy néhány nap óta tömegesen mondják föl a külföldi, különösen svájci, francia, és német hitelezők a budapesti nagy bankoknál levő pénzeiket. Körülbelül 200 millió koronára becsülik azt az összeget, amelyet a külföld már eddig visszavett a budapesti bankok pénztárából és körülbelül 100 millió koronát teeszik azt az összeget, amelynek felmondására a bankok el vannak készülve. Az Osztrák Magyar Bank igen előzékenyen támogatja az intézeteit és dacára a tökelevonásoknak, egyelőre aligha gondol arra, hogy felemelje a kamatlábat. — Ha azonban a külpolitikai helyzet még feszültebb lesz, főleg pedig ha csak részleges mozgósítás is történik, a pénzpiac elnehet készülv a kamatláb újabb felemelésére, mert ilyen lényeges külföldi tőke elvonása aligha maradhat komolyabb következmények nélkül.

Pixavon-Hajápolás
tudományos alapon
a leghelyesebb
mód a fejbőr
ápolására és a haj
erősítésére.

PIXAVON

Ára
üvegenként
2.50 K
Hónapokig
ele-
gendő.

— **A képkiallítás megnyitása.** Az áttalunk jelzett képkiallítás holnap nyílik meg a kereskedelmi csarnokban és megtekintése teljesen díjtalan. A képek meglepetés számba mernek és sok gyönyörűséget fog a látogató bennük találni. A kiállítás pár napig lesz látható.

— **A tanyai Leánkirály.** Fodor András szegedi tanyai gazda valamikor jómódban élt. A félig vak, lábára, kezéretelhetetlen, béna ember szétosztotta a vagyonát gyermekei között. A fiúk ezután állandóan üdöztek apjukat, mert nem dolgozott. Az öreg ember végső elkeseredésében fölment a városházára a városi gazdához és feajánlotta a városnak a még megjövő négy hold földjét, ezzel szemben azt kérte, hogy haláláig tartassák a város szegényházában. A tanács elfogadta a szerencsétlen sorsu öreg ember ajánlatát.

— **Jegész soír a Rogalban.** A téli szezon első sikerültnek ígérkező mutatása holnap lesz a Royal disztemben. A helybeli jegész ifjúság ugyanis táncal egybekötött soíret rendez, amelyre a következő élvezetes műsort állította össze: 1. Nyitány. Előadja Kiss Béla zenekara. 2. A soíret megnyitja Fráter Sándor jegészegnök. 3. Költemények. Előadja Kulinca urleány. 4. Braga Gaetana: La-Serenata. Énekl. Perczel Eta urleány. Hajdu István ur gordonka és dr. Jóska Kálmán ur zongora kísérete mellett. 5. Részlet Rostand: «Sasfiók»-jából. Előadja Kovács Kálmán joghallgató. 6. Humoros dialóg. Előadja Tóth Gy. és Végh József joghallgatók. 7. Nép-dalok. Előadja Kiss Béla zenekara. Helyárak: I. hely 3 korona, II. hely 2 korona, állóhely 1 korona. Jegyek előre válthatók Antalfy József jegyirodájában. Az élvezetes mulatságra felhívjuk a közönség szíves figyelmét.

— **Az atyuska megbocsát.** Moszkvában történt egy katonai parádé alkalmával, hogy egy Bachurin nevű közkatonai kilépett a sorból és kérvényt akart átnyújtani a véreskezű cárnak. Ezért a rettenetes vétségért több évi kényszermunkára ítélték a közkatonát a koronás hóhér pribékjei. Most azt jelentik Pétervárról, hogy a cár megkegyelmezett Bachurinnak. Az erre vonatkozó cári elhatározás így hangzik: «Amikor hájját adok isten kegyelméért, aki a trónörököszt gyógyuláshoz segítette megbocsátom Bachurin gyalogosnak súlyos vétségét». — A tisztességese emberek nem veszik annyiszor a szájukba az isten nevé, mint a mindenrendű hóhérok és gyilkosok.

— **Halálozások.** A mai nap délelőttjén a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnak: Russzó József rk. 56 éves, özv. Hoffbauer Adolfiné rk. 67 éves, Asztalos (utónevét nem kapott) fiu negyedórás, Kuo Julianna ref. 70 éves.

— **Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy előfizetési és mindennemű pénzküldemények csakis Horovitz Zsigmond nyugtaltott számlájára fizethetők. — Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.**

— **A mezőbaji Haerti Lujza.** Nagy szajontáról jelentik: Az egyik helyi lapban egy közlemény jelent meg, amely megrózza a mezőbaji tanítónőt, hogy nem teljesíti kötelességét, folyton távol van állomáshelyéről, és Nagyszajontán tölti az időt. A tanítónő erre megjelent az illető 'ap szerkesztőségében, ahol megtudta, hogy a cikket Rokszi József községi írnok küldte be. A tanítónő nem volt rest és felment a jegyző irodába, ahol meg is találta Rokszi Józsefet. Az asztalon Rokszi elött egy nádpálca hevert. A tanítónő minden följösleges szóváltás mellőzésével nyomban a nádpálca után nyúlt és alaposan elverte a községi írnokot, aki tettleges becsületsértésmiatti panaszt emelt a tanítónő ellen.

— **Ma este egy híres salon tambera nő zenekar hangversenyez.** Czako Imre szolista vezetésével a Simonffy-utcai Remény-kávéházban.

— **A «Diana» védjegy** Erényi Béla illetve a Budapesti Bank Részvénytársaság panasszal élt a miatt, mert Erényi Sándor nyíregyházai jakos javára a debreceni kereskedelmi és iparkamara «Erényi S. Radium sóbor-szesz» védjegyet beajstromozta. E paasz folytán a védjegy törlése el is rendeztetett, de a törlés miatt most már Erényi Sándor élt feelfolyamodással, amelynek tárgyában a napokban döntött a kereskedelmi miniszter és azzal az indoklással, hogy az Erényi Sándor javára beajstromozott védjegy a fogyasztó közönség megtevesztésére alkalmas, a védjegy véglegestörölését rendelte el.

— **Makulatura papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.**

Modern és a legjobb
Villamos
berendezések
rendelje meg
PÖLDVÁRI-nál
üzleti telefon 168
gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Az élet mélységeiből.

A nyomorúság tragédiája.

Egy-egy véres eset felbukkanása dőlbenetesen emlékezteti a társadalmat, hogy odalenn, az élet mélységeiben milyen rettenetes nyomorúság sanyargatja a szegény embereket. — Tegnap éjjel történt Miskolcra egy dermesztően véres eset, amely a maga teljes borzalmasságában állítja elénk az ordító nyomorúságot.

Az eset — amelyet az alábbi tudósítás inkább tompítva, mint kiszinezve ismertet — a következő:

Miskolcra a Salétrom-utca 33. sz. ház egyik szegényes lakásában meghúzódva lakott Györkei Józsefné az úrával és nagy felnőtt fiával, Barnával.

A fiatal ember nősülni akart és a szüleinek régebben történt megálapodása szerint erre az alkalomra anyjától 300 koronát kellett kapnia. A fiu szombaton este előállt azzal, hogy miután elérkezett a nősülés ideje, adja oda neki a 300 koronát. Az asszonynak azonban nem volt ennyi pénze, hanem csak 160 koronája volt. Ezt oda is adta. Ebből aztán perpatvar támadt, ami azonban a szegény emberek nyomortanyáján nem volt ritkaság.

Szegény Györkei Józsefné, — akinek idegeit bizony a pálinka is, a nyonortultak ezen kábitószerre alaposan megongolta — nagyon megunt a folytonos szenvedést nélkülözést és a késhez nyúlt. Egy rossz, életlen bicskát vett elő és azzal kezdte a torkát vatosággal fűrészelni. A fia, aki rosszat sejtett és figyelté anyját, észrevette, hogy mit csinál, rögtön közlepett és megakadályozta a nagyobb bajt. Megígértette anyjával, aki egyébként már az idén, júniusban is öngyilkossági kísérletet követett el és három héttig volt a kórház sebészeti osztályán ápolás alatt, — hogy nem tesz többé kárt magában és erre nyugalomra tértek. A szobában egy ágy volt, amelyben Györkei Józsefné férje, egy világatlan ember aludt, az asszony is oda feküdt abba az ágyba.

Éjjel háromnegyed 12 óra lehetett, amikor a vak ember odaszólt a szobában alvó Barna fiának, hogy keljen fel, mert itt valami rettenetes dolog megy végbe.

A fiu hamar felkelt, gyertyát is gyújtott és ekkor dermesztő, vér-

ragasztó átvány tárult elé. Ott feküdt az asszony, arcán egy kendővel, kezében beretva, amit a tompa kés helyett közben kézhez kertiett és torkán tátongó, 10 cm. hosszú és 5 cm. széles, borzalmas seb, amelyből sugárban szökken ki a piros vér... Itt persze minden segítség ki volt zárva. A szegény asszony a fájdalom egyetlen hangja nélkül elvérzett.

Amikor a közelből előhívott menérkeztek, a tragédia be volt fejezve, véget érték a szegény asszony földi szenvedései.

A kereszt és félhold.

A hitfelekezetek a Balkánon.

A Balkánon most dühöngő háboru kétségtelenül politikai és gazdasági érdekekért folyik. Emelett azonban nem tagadható, hogy ebben a háboruban mégis csak a kereszt és a félhold állnak egymással szemben, és így ebből a szempontból sem lehet közömbös, vajon ebből az élet-halál harcnak indult mérkőzésből a balkáni keresztények avagy a muzulmánok kerülnek-e ki győztesen. A balkáni háborunak tehát kétségtelenül valóságos jelentősége is van, amely körülmény igen aktuálissá teszi azt a kérdést, — hogy ezidőszert az egyes balkáni államokban milyen arányokban van képviselve a kereszténység.

Bulgária területé 96,000 négyszögkilométer, amely területen körülbelül négy millió lakos él. Ezek közül 3,019,269 az ortodox egyházba tartozik, protestáns van 4524, zsidó 33,363, örmény 13,809, katolikus 28,597 és mohamedán 700,000 körül. E szerint Bulgáriában a keresztények száma kb. 3,065,000, a nem keresztényeké pedig 8—900,000.

Szerbia már a legrégebbi időkben keresztény lett, a latin katolikus egyházba pedig a bulgár fenhatóság idején lépett be. Lakosságának száma ma körülbelül harmadfél millió, e ezek közül 2,460,515 a szerb ortodox egyház híve, tehát a lakosság 60% többsége; protestáns van 1399; török mohamedán van 305,6 cigány mohamedán 11,689 és katolikus szerb van 10,423.

Montenegrónak körülbelül 250 ezer lakosa van s ezek közül 223,000 ortodox vallású. A katolikusok száma 12,000, ezek legnagyobb részben albánok, — a mohamedánok száma 14,000. A nemzetgyűlésnek 12 officio tagja van, köztük van az ortodox metropolita és az antivarai katolikus érsek. Az államvallás a görög ortodox vallás. Az államtól ismert minden más vallásfelekezet szabad vallás gyakorlatot élvez.

Csögorszag uralkodó vallása a keleti ortodox-keresztény egyház. — Minden más vallás akadály nélkül gyakorolható és az államtörvények oltalma alatt áll, de az uralkodó vallás híveinek más vallásra áttérése, vagy bármely más, az uralkodó ortodox vallás elleni támadás szigorúan büntös. Az ortodoxok után legnagyobb számban levő 15mai katolikusok száma 36,110.

A szerkesztésért felelős Voith György.

Kérem jegyezze

meg magának a kávépótlék bevásárlásánál határozottan KASSAI „FRANCK“-ot kérni és a kávédaráló gyárjegyre ügyelni, akkor biztos, hogy a „Valódi“ minőséget kapja.

NYILT-TÉR Serravallo's

Vasas Rina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító-szer.

7000-nél több orvosi ajánlat. Kiváló íz.

J. SERRAVALLO cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszertárakban 1/2 L. üvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Számtalanszor bevált

**MATTONI FELE
GIESSHÜBLER**

SAVANYUVÍZ

hígyhomoknál és
bágyhurutnál,
mint a hígyvat
megelőző szer.

A nagy egység

Hajhullást,

zsiros és sötét haját,

kelemetlen jelenségeket legbiztosabban megszüntethetjük, ha rendszeresen, legalább is hetenként 1-2-szer megmossuk a haját és fejbőrt

fekete fej

jegyű

ibolya-

sampunnal

és főlvánva

fekete fej jegyű
kátrány-sampunnal.

A tej korpamentes lesz, a haj tömörit és fényes, a ritka haj tömörtnek látszik!

Az a siker, amelyet a mindenütt ismert és kedvelt fekete fej jegyű kátrány-sampun napról-napra elér, abból is megállapítható, hogy egész sor kétes értékű utáztatot hoztak forgalomba, a mi miatt vásárlásnál különös gondossággal kell figyelni a mellékelt védő jegyre. — Fekete fej jegyű kátrány-sampun enyhe, teljesen ártalmatlan készítmény, míg a vizsgálatok szerint az utáztatok gyakran ártalmas anyagokat tartalmaznak és így a haj racionálisan gondozása helyett kihullását idézik elő.

A sampun a fekete fej jel eredeti csomagolásában 30 fillérért kapható minden gyógyszertárban, drogeriában, illatszert- és szappanüzletben és tudásüzletben is. Anélkül, hogy az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Fekete fej jegyű, Budapest, VI. Mátyás-utca 12.

A honnan kőszülési fogják a legközelebbi eláruló elnök vagy 2:40 K előzetes bejelentése ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagcskát. Utánvétellel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H., Berlin N. 37.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése
Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gözmalom mellett.)

Kartelen kívül, tehát olcsó árak.

Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Hygienikus újdonságok

és halhólyag óvszer-különlegességekben

II. Valódi francia és amerikai gyártmány, eredeti csomagolásban:

Orvosilag ajánlva! Feltétlen biztos!

„Fatime” I. és II. minőség, Ára tucatonként 6 és 8 K.
„Semiramis” I. és II. min. Ára tucatonként 10 és 12 K.
Ezen új és modern technika szerint készült óvszerkülönlegességek, az összes eddigi gyártmányokat felülmúlják. Kaphatók kiskereskedésben az alanti cégnél.

Uj! „AUTO VAGINAL SPRAY” Uj!

a legmodernebb és legkényelmesebb női óvkeszülék. — Ára 15 korona.
Szállítás díjtalanul.

Kérjen ingyen és bérmentve 3000-nél több ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékemet

KELETI J. orvos-szébeseti műszer- és gumi árak gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Alapított 1878.

Telefon 13-76.

! Kitűnő hangszerek! legolcsóbb árak mellett és kifogástalan kivitelben

Minden harmonikához egy díjtalan önmegtanulási iskola van csatolva.

Nr. 112¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, lángozott, polirozott padlóval K 5:80. — Nr. 113¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, szépen lángozott, polirozott padlóval, jobb minőség K 6:50. — Nr. 115¹/₂ Iskolahegedű 4/4 nagy, berakott, szépen lángozott padlóval, igen kedvelt fajta K 7:60. — Iskolahegedű ébenfagarnitúrával, hangban és kivitelben kitűnő K 8:40, 9:—, 10:80. — Nr. 212¹/₂ Zenekarhegedű ébenfagarnitúrával K 16:80 Vonó K —:90, 1:10, 1:50, 2:—, 2:20 és feljebb.

Nagy választék zenhangszerekben főkatalógusomban. — Nincs riziko, kicserélés megengedve, vagy pénz vissza Szétküldés utánvétellel vagy előrefizetés mellett. Az elismert versenyképes világcég:

Hanns Konrad

cs. és kir. udv. szállító hangszeráru szétküldési áruházából
BRÜX, Nr. 2136. (Csehország). — Gazdagon illusztrált főárjegyzék, amely 4000 ábrát tartalmaz, kérésre ingyen és bérmentve kaphatja meg mindenki

Küldés utánvétellel, vagy előrefizetés mellett!
Nincs kockázat! Kicserélés megengedve, vagy a pénzt vissza

Jó harmónikák:
Nr. 300³/₄, 10 billentyű, 2 regiszter, 28 hang, nagyság 24×12 cm. K 5.—
— Nr. 654³/₄, 8 billentyű, 1 regiszter, 24 hang, nagyság 28×14 cm, K 5:40. — Nr. 305³/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 26+14 cm. K 6:40. — Nr. 663³/₄ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 31×15 cm. K 8.—. — Nr. 685³/₂ 10 billentyű, 2 regiszter, 50 hang, nagyság 28×16 cm. — K 9:50.

Jobb harmónikák:
K 11.—, 12.—, 14.—, 16:50, 19.—, 21.— és feljebb.

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi görcsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati, gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. cégénél

Alapított 1856.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám szereshető be. Most jelent meg legújabb képes árjegyzékem kitélefon 896. váanatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, diszcserjék, tülevelűek, kerítésnövények, boggyógyümölcsök stb.

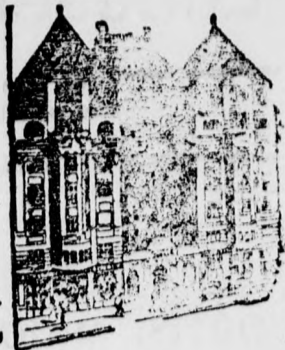
SZŐLŐOLTVÁNYOK
(elsőrendű áru) európai és amerikai szőlőgyökerez vészők. Oktató diszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társa
Főiskolák és szőlőoltványtelepek

Grand ESPLANADE Szálloda Nagy Budapest,

HOTEL ESPLANADE SZÁLLODA III. Zsigmond-utca 38-40. Telefon 130-35.

a Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben. (Rózsadomb parkos tővében.)
 A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült hat emeletes szálloda pazar fényvel berendezett 250 szobával. Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás, Lifttek, külön olvasó-, tárgyaló-, író-szobák stb.

Elsőrangú étterem és kávéház.
 Penziórendszer is. Kereskedelmi utazók és fordulóknak igen alkalmas. A vonatokhoz saját autójáratok.
 Villamos közlekedés minden irányban. - Mérsékelt polgári árak. Szíves pártfogást kér Pallai Miksa, igazgató tulajdonos.
 Uri és női fodrász a házban.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POROK

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmakacsabb GYOMOR- és ALTEST-BÁNTALMAK, gyomorhív, rögzött SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VERTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SOSBORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és a Moll-féle sósborszesz nevezetesen, mint a fájdalomcsillapító, bedörzsölészet-köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményei-nél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona. Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökere gondozásáért és ápolására egy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Öt darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyvel van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

EGGER Mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Próbadozoz 50 fill. Doboza 1 és 2 K.

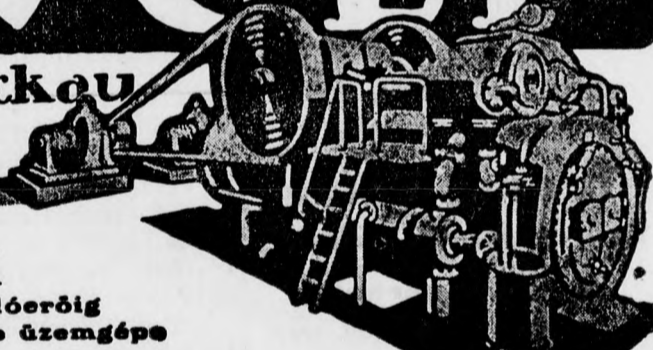
Kapható gyógytárakban és drogeriákban. Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I Budapest, VI. Kévai-u. 12

Kapható Debreczenben: Arányi Árpád, Batári Imre, Grósz Nagy Ferencz, Harsányi Lajos, Kóczia n Dezső, Kováts L. Nándor, Kubek Sándor, Mihálovits Jenő, Reichard Sándor, Sággy Ferencz, Steiner Manó, Tóth Béla gyógyszerárakban, Jóna és Jóna Központi drogériákban.

R*WOLF

Magdeburg-Buckau Magyarországi Képviselete: Budapest, V., Báthory-utca 18

Szabad, túlhevített gőzű LOKOMOBILOK Wolf eredeti szerkezete 10-800 lóerőig Barmely gyártelep legelőnyösebb üzemgépe

Jövő évi gipszszükséglet legjobb minőségben és legelőnyösebben fedezhető a kartelen kívül álló Satori Mór Erdélyi gipszműveiből Központi iroda: Budapest VI., Dandár-utca 25.

Vendégő bérlet. Bikszád gyógyfürdőben az ugynevezett „Kisvendégő” az ottan egész éven át gyakorolható italmérési joggal egymás után több évre kiadó. Pályázhatnak e szakmában gyakorlott, de különösen jó magyar konyhatartó vendégőslők. Feltételek megtudhatók: Bikszád gyógyfürdő igazgatóságánál.

Legelőnyösebb és legjobb hatásu Hashajto NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI (Neustein Erzsébet-piulái) Felhívulja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden kéros a kal est től, a le jobb sike ról használják a altest bántalmait, könnyű székletet szerezzi egy vrtiszító gyogy zer sem ártatlanabb és alkalmasabb a Székrekedés legyő ésire, mint a legtöbb betegség okozójára, Cuk rozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 piulá tartalom al 30 ml-er egy tekercs 8 doqozzal tehát 120 piulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bérmentve. Óvás! Utánzatol avat ulaték Neustein Fülöp hashajto piulái. Csak akkor valódi, ha minden dobozon a törv. bejegyzés Szent László védjegy a Fihilio Neustein gyógyszerész ábrájával fekete papírra nyomás után olvasható. A heres, a rony által védett csomag-járkokon cégtáblának rajta ke lennie. Neustein Fülöp gyógyszerárak, Sz. Helyőhoz Wd., Barkócgyassa 6 Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihálovits J., Muraközy László, A anyi J. gyógyszerészeknél

Óranyu hölgyek legkedvencebb szépítőszere a FÖLDES-féle MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenőst az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arcréme és mert hirneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arcszépítő és finomító. A Margit-crémot a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Már nap alatt oliknak ráncok, redők, szop lők, májfoltek és windennemü kiütések. A Földes-féle Margit-créme nemcsak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Tégelye 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-pader 1 K. 20 f. Készíti és postán küldi:

FÖLDES KALMAN gyógyszerész, ARAD KAPHATÓ: Debreczenben Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferencz, Jóna és Jóna drog., Mihálovits Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szobaszalon Barbóc Zsigmond H-Szobaszalon Hussey György gyógytárakban.

Ludesser János

női, pipere csipke
és rövidáru üzlete

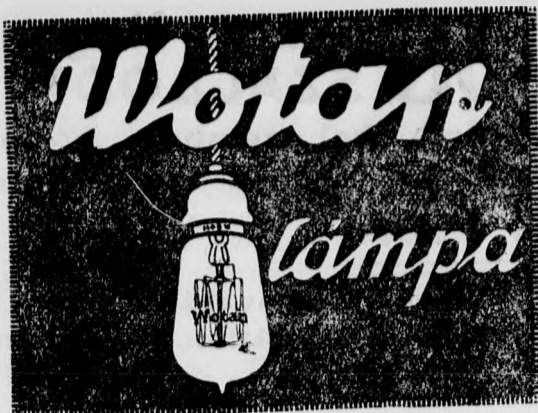
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyo

harisnya és

párisi ujdonságokban.

Lapkihordó asszonyok
lapunk kiadóhivatalá-
ban felvételnek.

„Huzott drótszállal,
kb. 75% áram megtakarítás.

Törhetetlen!

Magyar

Siemens - Schuckert - Művek

Budapest, VI. Teréz-körút 36.

Értesítés!

Az alulírott nál kapható Dvorzsák János pápai praelátus „Idézetek tára” cz. közel 1000 szerzőtől 4154 idézetet tartalmazó hirneves örökbecstű munkája. Szemelvények a hazai és külföldi modern clasikai az egyház és világ-irodalomból, gyöngyök a szent Atyák műveiből vallás-erkölcsi vezéreszmék kitűnő férfiak irataiból, közmondások a magyar népéletből, kalászkok a szépirodalom mezejéről képezik foglalatát.

A közel 500 oldalra terjedő vaskos művet míg a csekély készlet tart, egész vászon díszkötésben leszállított áron 4 koronáért küldeni kész vagyok.

Kecskemét, 1912 okt. hó 30.

Kontz János

II. ker. Mária-város Cserép-u. 15.

Jegyzet: Sztéküldés csakis postautárvétellel.

Szőlősgazdák

és
szőlőtelepítők figyelmébe!

Aki szőlőjét újra akarja telepíteni,

Aki szőlőoltványt akar rendelni.

AKI gyümölcsfát, rózsafát óhajt ültetni —

kérjen oktató diszárjegyzéket az alábbi címtől:

Transylvania
Szőlőtelepítő vállalat

Maros-Vásárhely,
Dr. Gecse Dániel-utca 39. szám.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válaszra szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Kályha-tálcák tűzszerzőmök, szenesvedrek legszebb kivitelben olcsón Tóth Józsefnél a Margit-fürdővel szemben. Telefon: 773.

OLCSÓ és jó órák, ékszer legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerésznél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközöltetnek.

Az iparkamara új palotájában egy 1. emeleti lakás 3 utcai, 2 udvari szobával és minden mellékkeliséggel, továbbá egy sarok lakás 6 utcai szobával kiadó.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalma zásra azonnal beléphet. Eötvös utca 64.

Vizsla 1 és 1/2 éves him telivér szájkasszórú és német poanter keresztezés, feltétlen engedelmes, röviden keres, minden vadat áll és aporizoz, jutányos áron eladó. Értekezhetni Buday honvéd főhadnagyánál Csapó-utca 55 szám alatt, vagy a laktanyában.

A főtéren üzlethelyiség

azonnal kiadó.

Czim a kiadóhivatalban.

Amerikai Parti Aruház

Hatvan-utca 20.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

Egy vidéki banknál elzalogosított árukat 50%-al a beszerzési áron alul vettem meg és árakat alábbi olcsó áron ajánlom a n. é. vevő közönségnek, Finom fehér férfi ingek K 2.50-től
Finom fehér " " " 2.— "
Férfi gallérok " " " —.18 "
" sapkák " " " —.50 "
Fiu és leány szalmakalapok, —.30 "
Finom női batist és zeфир blousok " " " 2.— "
Finom női selyem blousok " " " 3.— "
Férfi nadrágtartók " " " —.50 "
Kész pongyvlák minden kivitelben " " " 4.30 "
2 méter szerb vászon " " " —.22 "

Selyem sálak minden elfogadható árért.

Tisztelettel Löwenheim Albert.

Gutmann Testvérek

köszönbányái

Budapest, V., Béla-utca 6. szám.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószén szoba- és konyhafűtésre.

Ostraz-dombrau, darab-, kocka-, dió- és aknaszén gép- és kazánfűtési célokra.

Ostrau mosott finom és durvaszerű kovácszén.

Drenkovi s én ipari célokra, saját gőzöcsükkkel szállítva.

Ostrau-dombraui pirszen öntőde és szivógáz célokra.

Ostraui köszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király”-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos brikett, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Gondolja meg

minden hirdető gazdálkodó, kereskedő, iparos, egyszóval mindenki, aki az újság hirdetései rovatát igénybe veszi

és hirdessen

olyan újságban, melynek hirdetései olyan feltűnően vannak szedve, mint az

Uj Debreczen

városunk és egész Hajdúvármegye egyedüli délután megjelenő napilapjában. Csak ott hozhatja meg a hirdetés a kívánt eredményt, hol az igényeket oly kielégítő szövegezéssel és szedéssel jelentetik meg, mint az Uj Debreczen

napilapban.

